

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

לפני כבוד השופט דניאל מרדכי דמביץ

תובע **שמאי גליק**
באמצעות ב"כ עוה"ד מיכאל ליטווק

נגד

נתבעת **קטי בר**
באמצעות ב"כ עוה"ד כרמל פומרנץ

פסק דין

לפניי תביעה כספית על סך 100,000 ₪ לפיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 56א לחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן - **החוק**).

1. העובדות

- א. התובעת מפעילה במרשתת אתר של ארגון שאינו רשום במרשם כלשהו ששמו "אימהות נגד אלימות" (להלן - **האתר, הארגון**).
- ב. באתר פורסם ביום 20.6.2022 טור שכתבה הנתבעת המבקר את התובע ובו שולב צילום עצמי - "סלפיי" - של התובע (להלן - **הצילום**). בנוסף הכתבה הופצה במייל ל-300-350 נמענים המופיעים ברשימת התפוצה של האתר (עמ' 14, שור' 16-18).
- ג. הצילום פורסם לראשונה ביום 15.6.2022 בדף הפייסבוק ששמו "בצלמו" (להלן - **דף הפייסבוק**) - של עמותה ששמה "בצלמו" ארגון זכויות אדם ברוח יהודית" (ע"ר 580622041) ולפנים היה שמה "מוסרי" ארגון זכויות אדם יהודי" (להלן - **העמותה**). במועדים הרלבנטיים לתביעה זו, התובע היה מנכ"ל העמותה. דף הפייסבוק הוא של העמותה.
- ד. הצילום ניטל על ידי הנתבעת מדף הפייסבוק של העמותה. הנתבעת ערכה את הצילום כך שהוסר חלק הצילום בו הופיע חבר כנסת שהתובע הצטלם עימו, ולצד תמונת התובע נוספו ציטוטים - הן של התובע והן של כתבת עיתון "הארץ". ההדבקה (קולאז') האמור פורסם באתר, לרבות בבלוג המופץ לרשימת תפוצה של כ-300-350 נמענים, במסגרת מאמר ביקורת שכתבה הנתבעת לגבי/נגד התובע.
- ה. על חלק הצילום שבהדבק הופיע קרדיט (באותיות קטנות וכמעט-בלתי-קריאות) לצלמת אחרת.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

תחת ההדבק הושם כיתוב אשר בסופו צויין "צילום: דיוקן אישי / סלפי שי גליק מתוך פרופיל FB".

ו. ביום 26.6.2022 נעשה מכתב התראה של עו"ד מטעם התובע (כולל דרישת פיצוי בסך 50,000 ₪) ושוגר אל הנתבעת בדוא"ל (לכתובת של הארגון) בלילו של אותו יום (בשעה 23:46).

ז. ביום 30.6.2022 הוסר הצילום מההדבק ובמקומו הושם צילום אחר של התובע, צילום אשר הזכויות בו שייכות לאחר.

ח. ביום 30.6.2022 בשעה 14:50 השיבה הנתבעת בדוא"ל לב"כ התובע כי "תשובת עו"ד תועבר בתום חמישה ימים מיום קבלת מכתבך".

ט. מכתב תשובה מפורט נעשה על ידי ב"כ הנתבעת והועבר בדוא"ל אל ב"כ התובע ביום 1.7.2022 בשעה 08:25.

2. התביעה

אלה הן הטענות העיקריות מטעם התובע:

א. בטור של הנתבעת נעשה שימוש בצילום, "תוך חיתוך התמונה, גניבת הקרדיט ונתינתו לצלמת". בכך פגעה הנתבעת בזכויות הקנייניות והמוסריות של התובעת.

ב. לאחר שיגור מכתב ההתראה מטעם התובע, הנתבעת הסירה את הקרדיט לצלמת אחרת שהיה שלוב בצילום כפי שהוצג באתר, ואז היא גם הוסיפה קרדיט לתובע "במרחק רב מהתמונה".

ג. לא זו אף זו: תחילה פורסם הצילום תוך מתן קרדיט למי שלא צילמה אותו. בעקבות מכתב התראה משפטי מיום 26.6.2022 הוסר תחילה שמה של מקבלת הקרדיט השגוי ובמרחק מן הצילום הוסף קרדיט לתובע (לא על הצילום כפי שנעשה בעת מתן הקרדיט השגוי). רק לאחר מכן הוסר הצילום מן האתר והוחלף בצילום אחר של התובע (אשר לגביו לא נשמעות טענותיו).

ד. בתחילה לא היה קרדיט לתובע תחת הצילום כפי שפורסם באתר. הנתבעת, שראתה שהתובע צילם מהאתר רק 4 שורות תחת הצילום, "התחכמה והוסיפה קרדיט בשורה השמינית, תוך ניסיון לייצר מצג שווא כאילו מראש היא נתנה את הקרדיט והתובע הוא זה שהתחכם וצילם צילום חלקי" (סעיף 23(ב) לכתב התביעה).

ה. "כאשר הנתבעת ביצעה את השינוי והוסיפה קרדיט לתובע, על מנת לנסות ולטעון במרמה כי ניתן קרדיט, היא בשגגה גם ביצעה שינוי נוסף של שינוי צבע גודל והסרת קו תחתני שהיו כולם בפרסום המקורי ושונו על ידי הנתבעת כאשר היא הוסיפה את הקרדיט לתובע. דבר זה מלמד שבוצע שינוי מהפרסום המקורי. כל מי שינסה להשוות את נספח 1 לנספח 4 יוכל להבחין בדבר בקלות" (סעיף 24 לכתב התביעה).

ו. דרכה של הנתבעת היא לתת קרדיט בסמוך לתמונה. לא תקין שהקרדיט לתובע ניתן לא בצמוד לצילום.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

ז. צילומי הסלפי שהתובע יוצר יחד עם מצולמים משני צידי המתרס במאבק הפוליטי (כאשר הוא כמנכ"ל העמותה בא מצד אחד) הם "דבר מיוחד במינו... מדובר בתמונות מיוחדות מאוד. מבחינת התובע מדובר ביצירה משמעותית וזכויותיו הקנייניות והמוסריות נפגעו בפרסום הנתבעת" (סעיף 27 לכתב התביעה).

ח. פירוט העוולות שנטען כי בוצעו כלפי התובע:

1. נוכח גיוס תרומות באמצעות האתר, נעשה שימוש מסחרי ביצירתו של התובע.
2. חיתוך התמונה של התובע, המהווה פגיעה ביצירתו.
3. פרסום התמונה של התובע ללא רשות.
4. פרסום התמונה של התובע תוך מתן קרדיט לאחורת. זו פגיעה בזכות המוסרית לפי סעיף 46 לחוק.
5. פגיעה בזכויות קנייניות ופגיעה בחופש העיסוק של התובע.
6. נסיון התעשרות על חשבון התובע.

הסעד הנתבע הוא פיצוי בסך 100,000 ₪ ללא הוכחת נזק לפי סעיף 56א לחוק.

3. ההגנה

אלה הן הטענות העיקריות מטעם הנתבעת:

- א. מדובר במעשה של מה בכך שאינו מצדיק תביעה (סעיף 4 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש] וסעיף 52 לחוק).
- ב. התביעה הוגשה מטעמים זרים כאמצעי להשתקה של יריבה פוליטית. התובע נכשל סדרתית בתביעות שהגיש נגד אנשי שמאל.
- ג. מתקיימים מלוא תנאי סעיף 56א(א) לחוק ("סייגים לתחולה לעניין פיצויים ללא הוכחת נזק").
- ד. הצילום אינו מהווה "יצירה מוגנת" כמשמעה בחוק הואיל ואינה מקיימת את אמות המידה המינימליות שנקבעו בפסיקה.
- ה. לא נוצרה עוולה לפי החוק משום שחלק הצילום שבו עשתה הנתבעת שימוש אינו מהווה חלק מהותי מהתמונה, כמשמעות המונח לפי סעיף 11 לחוק.
- ו. הזכות הכלכלית בצילום (ככל שהיא קיימת) אינה שייכת לתובע (סעיף 11 לכתב ההגנה).
- ז. לתובע ניתן קרדיט מיד עם פרסום הצילום. הקרדיט לצלמת נותר בטעות בשל שימוש בתבנית גרפית קיימת שבה היה מוטבע הכיתוב. בכל מקרה היה מדובר בקרדיט באותיות לבנות, על רקע לבן בצילום, כך שהיה קשה מאוד לראותו.
- ח. הזכות המוסרית לשלמות הצילום לפי סעיף 46(2) לא נפגעה.
- ט. הפרסום מוגן לפי סעיף 19 לחוק.
- י. היתה זו הפרה תמימה המוגנת לפי סעיף 58 לחוק.
- יא. המעשה שביצעה הנתבעת הוא "נוהג מקובל בדיונים פוליטיים ובדיווחים פובליציסטיים ברשות החברתיות" (סעיף 25.4 לכתב ההגנה) והדברים עולים גם

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

ממנהגו של התובע עצמו לפרסם בפייסבוק תמונות של דמויות ציבוריות שונות מבלי לקבל את אישור בעלי הזכויות, מבלי לתת קרדיט ליוצרים ואף תוך מחיקתו של הקרדיט שניתן לצלם במקור (נספח 2 לכתב ההגנה; נספח 6 לתצהיר העדות הראשית של הנתבעת).

יב. מכתב ההתראה מיום 26.6.2022 נשלח לתיבת הדוא"ל של הארגון שאיננה נבדקת באופן תדיר. הנתבעת צפתה לראשונה בהודעה ביום 28.6.2022 בשעות אחר הצהריים, הסירה מיידית את הקרדיט לצלמת האחרת שהיה טבוע על הצילום בטעות ופנתה לקבלת יעוץ משפטי.

יג. ביום 30.6.2022 הנתבעת החליפה את תמונת התובע באתר הארגון מהצילום מושא תובענה זו לצילום אחר.

יד. האתר אינו משמש לגיוס כספים ואינו משמש למטרה מסחרית.

טו. אף הפיצוי אינו עולה על סכום סמלי לכל היותר.

4. המשך ההדיינות

א. קודם להגשת כתב הגנה התבררה בקשת הנתבעת לסילוק התביעה על הסף לפי סעיף 56 לחוק. לאחר שהוגשו עמדות הצדדים בכתב ונותב התיק לטיפול, הבקשה נדחתה בהחלטה מפורטת מיום 29.3.2023.

ב. כתב תשובה - לא הוגש.

ג. בעלי הדין היו העדים היחידים. הם עשו תצהירי עדות ראשית, ובדין ההוכחות הם נחקרו בחקירות נגדיות. סיכומים בעל פה נשמעו בסיום הדיון.

דיון והכרעה

5. יצירה

ביאר בית המשפט העליון (רע"א 7774/09 אמיר ויינברג נ' אליעזר ויסהוף, סעיפים 10-11 לחוות הדעת העיקרית של השופט אליעזר ריבלין (28.8.2012):

הגנה על זכות יוצרים דורשת עמידה ב"דרישה מינימלית של מקוריות ושל יצירתיות..."

הפרשנות המקובלת לתנאי המקוריות קובעת כי אין הכרח שהיצירה תהיה ביטוי של מחשבה מקורית, אלא די בכך שהיצירה לא תהיה מועתקת ושמקורה יהיה ביוצרה.

באשר לתנאי היצירתיות - היצירתיות הנדרשת היא מינימלית, ודי ב"משאב רוחני-אינטלקטואלי השקול ליצירתיות"... די בכך שהיצירה תהיה "תוצר של השקעה מינימלית של משאב אנושי כלשהו" וכי היא "תיעשה תוך שימוש מינימאלי של יצירתיות מקורית"...

...המקוריות יכולה להתבטא בהיבטים רבים ושונים כמו בחירת התזמון הנכון; בחירת זווית הצילום והתאורה, המרחק מהנושא, מיקוד התמונה, בחירת הרקע לתמונה וטכניקת הצילום; עיצוב הצילום, משחקי האור והצל,

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

ההדגשים המגוונים ועצם בחירת הנושא וסידורו. בכל צילום העומד בדרישת המקוריות המינימלית קיימת טביעת עינו הייחודית של הצלם... גם התמונה הפשוטה ביותר אינה חפה מהשפעתו האישית של היוצר שצילם אותה.

סיכם גרינמן את הדין (טוני גרינמן זכויות יוצרים (מהדורה שלישית, 2023) 170):
לנוכח סף המקוריות הנמוך, גם ברוב התצלומים באלבום משפחתי תימצא מקוריות מינימלית אשר די בה להקנות להם הגנת זכות יוצרים.

בהשלכה לענייננו, מדובר בצילום שהתובע יזם וביצע, תוך שהקפיד על תיעוד המצולמים כשהם במיטבם (מבחינת ראות עיניו), ובאופן ששניהם ייקלטו בעדשת המצלמה. מוצג נ/1 והחקירה הנגדית בעניינינו (עמ' 8, שור' 25-33) אף מלמדים כי התובע ביצע שני צילומים משום שהראשון לא הניח את דעתו מבחינת התוצאה.

ברי כי הצילום מושא דיוננו איננו מצוי בפסגת המדרג האומנותי והמאמצים ההפקתיים עובר לביצועו, אולם נוכח מסגרת הדין הרחבה שהוצגה לעיל, אין מקום להוציאו מכלל הגדרת 'יצירת צילום' כמשמעותה בחוק.

6. זכות היוצרים בצילום - זכות התביעה

א. כתב התביעה החזיק 10 נספחים. תצהיר העדות הראשית של התובע החזיק 8 נספחים. בזה וגם בזה צורף נספח ששמו "התמונה המקורית שצילם התובע" - תוך שאין מחלוקת שאכן זה 'הצילום' (כהגדרתו בפסק דין זה).

ב. דא עקא, בעניין מקום פרסומו הראשוני של הצילום - באופן שאיפשר לנתבעת להורידו ולעשות בו כרצונה, הטיעון העובדתי מטעם התובע היה עמום הרבה יותר, ומסתבר כי לא בכדי.

ג. מוצג נ/2 (קרי מסמך שהוצג בפני התובע בחקירתו הנגדית ואומת על ידו) הוא תדפיס פרסום הצילום. הפרסום בוצע בדף פייסבוק ששמו "בצלמו" - הוא העמותה שהתובע עמד בראשה. המלל בפוסט (מיום 15.6.2022) כלל בין היתר את האמירה "אנחנו נמשיך ונרדוף" (את חבר הכנסת שהצטלם עם התובע) - כך שאין ספק שמדובר בפרסום ארגוני של העמותה.

מוצג נ/3 הוא פוסט מאוחר יותר (2.8.2022) מדף הפייסבוק של העמותה בו מדווח על זימונו של חבר הכנסת לחקירה. הפוסט נפתח בהכרזה: "ניצחנו".

משמע, הוכח כי הצילום בוצע לצורך פעילות העמותה ובהתאם למטרותיה.

ד. יצוין כי בחקירתו טען התובע: "ברור שהנתבעת לקחה את התמונה מעמוד הפייסבוק שלי" (עמ' 11, שור' 27).

לא הוגשה על ידי התובע ראיה חפצית להוכחת האמור (כמובן שחל גם הכלל לפיו אי הגשת ראיה שבהשגתו של בעל דין תתפרש כאילו הוראה הראיה ופעלה כנגד אותו בעל דין) ולא נמצא יסוד לטענה. כמתואר לעיל, הצילום הופיע בדף פייסבוק השייך

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

לעמותה ולא בדף הפייסבוק האישי של התובע (קיים כזה, אשר שמו הוא "Shai Glick"; ראו: נ/4).

האמת הפשוטה באשר לדף הפייסבוק שבו פורסם הצילום - שונה מטענתו של התובע בפני בית המשפט. לא למותר לציין כי בחירת התובע שלא לצרף במסגרת ראיותיו תדפיס פשוט של דף הפייסבוק שבו הופיע הצילום עולה כדי הסתרה של פרט רלבנטי. בסעיף 1 לכתב התביעה הוגדר התובע כמנכ"ל העמותה. בחקירתו הנגדית אישר התובע כי הוא מנכ"ל העמותה ולמעשה סירב להסביר ממתני עבר ממעמד של סמנכ"ל העמותה לתפקיד מנהלה הכללי (עמ' 9, שור' 14-20). על כל פנים, התובע אישר כי הוא עובד העמותה והיה כזה גם בזמן ביצוע הצילום (עמ' 9, שור' 7-10); אולם הותר בעמימות את השאלה אם הוא היה מקבל השכר הגבוה בעמותה אם לאו (עמ' 9, שור' 14-15).

ו. קובע סעיף 34 לחוק:

מעביד הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה על ידי

עובדו לצורך עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת.

ז. משהוכח כי התובע עבד בעמותה במועדים הרלבנטיים וכי הצילום פורסם בדף הפייסבוק של העמותה במסגרת התנהלותה ומטרותיה, ומשלא נטען ובוודאי שלא הוכח (על ידי התובע) שהוסכם אחרת, הרי שזכות היוצרים בצילום היא של העמותה ולא של התובע.

ח. גם בשטף דיבורו בעדותו בפני בית המשפט גילה התובע למי שייך הצילום: "אני רואה הפרה, יש לי עורך דין שעובד עם העמותה. זה התפקיד שלו ובשביל זה משלמים לו כסף" (עמ' 12, שור' 24-25).

משמע, ייצוג התובע מבוצע על ידי עורך דין של העמותה אשר "משלמים" לו שכר. אין מדובר בעורך דין המייצג את התובע, אלא בעורך דין ששכרו משולם על ידי העמותה. גם מכאן כלל לא ברור מדוע טוען התובע לזכות יוצרים בצילום.

ט. למען הסדר הטוב מוזכר כי הטענה בדבר העדר זכות כלכלית של התובע בצילום עלתה מפורשות בסעיף 11 לכתב ההגנה. לא הוגש כתב תשובה ולא נעשה כל ניסיון להתמודד עם הטענה, למעט הטשטוש המתמשך של הפלטפורמה שבה בוצע פרסום הצילום (פלטפורמה שיש בה כדי להעיד באופן מובהק על העדר זכות יוצרים לתובע בצילום) - דף הפייסבוק שבו פורסם הצילום.

תוצאת האמור היא שהתובע חסר זכות יוצרים בצילום - הואיל וזכות זו שייכת לעמותה.

7. הזכות המוסרית

א. קובע סעיף 46 לחוק:

זכות מוסרית ביחס ליצירה היא זכות היוצר -

(1) כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות

העניין;

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

(2) כי לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה

אחר, וכן כי לא תיעשה פעולה פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל

אם יש באילו מהם כדי לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר.

- ב. עיקר תלונתו של התובע היא על הפגיעה בזכותו המוסרית בצילום - קרי אי מתן קרדיט ואף מתן קרדיט נוגד (לצלמת אחרת). מוזכר כי זכות מוסרית של היוצר היא זכות אישית הקיימת בידיו גם כאשר הזכות הכלכלית ביצירה עברה לאדם אחר (סעיף 45(ב) לחוק). הראיות של התובע לגבי אי מתן קרדיט לו מלכתחילה - מתפצלות לשניים: צילום מסך מטלפון סלולרי (נספח 1 לתצהיר העדות הראשית של התובע) וצילום מסך מחשב שצורף למכתב ההתראה מטעם התובע (נספח 3 לתצהיר העדות הראשית של התובע).
- ד. צילום מסך הטלפון כולל גם מלל שהופיע תחת ההדבק שכלל את חלק הצילום. צילום מסך הטלפון שהוצג אינו כולל את כל המלל שהוצמד להדבק - שכן המלל שהוצג מסתיים במילים "הוא איש הצללים שניצב מאחורי לא". משמע, זהו לא סוף המשפט ולא סוף המלל שהוצמד להדבק. במילים אחרות, הראיה שהציג התובע בפני בית המשפט היא חלקית ולא משקפת את מכלול המציאות הרלבנטית גם ברגע שבו בוצע תיעוד המציאות על ידי התובע או מטעמו.
- ה. גם צילום מסך המחשב שבמכתב ההתראה אינו כולל את מלוא המלל שהופיע תחת ההדבק שכלל את חלק הצילום. כפי טענת ב"כ הנתבעת, ניכר כי אין הבדל במלל התחתון בין זה שהוצג באופן חלקי בנספח למכתב ההתראה לבין זה שהוצג בנספח 4 לכתב התביעה. בשניהם, השורה הרביעית צרה מעט ביחס לקודמותיה והיא מסתיימת במילים "כבר כמה שנים שהוא". משמע, זהו לא סוף המשפט ולא סוף המלל שהוצמד להדבק. במילים אחרות, הראיה שהציג התובע בפני בית המשפט היא חלקית ולא משקפת את כל המציאות הרלבנטית גם ברגע שבו בוצע תיעוד המציאות על ידי התובע או מטעמו.
- ו. מבלי להידרש לשאלה מדוע במכתב ההתראה ולאחר מכן בחר התובע להציג תמונה חלקית (תרתי משמע) של המציאות, הרי שמנגד הציגה הנתבעת (כבר בנספח 3 לכתב הגנתה ובהמשך גם בנספח 4 לתצהיר העדות הראשית שלה) צילום מסך מארכיון Wix (מערכת תחזוקת האתר) המלמד כי לפחות הגרסה שפורסמה ביום 21.6.2022 בשעה 17:10 כללה קרדיט לתובע בסוף השורה השישית שהיתה צמודה ליצירה הגרפית (שכללה את חלק הצילום) - בנוסח: "צילום: דיוקן אישי / סלפי שי גליק מתוך פרופיל FB".
- ז. משמע, עוד קודם לנקיטת התובע בפעולה כלשהי ניתן לו קרדיט לגבי הצילום.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

בית המשפט תהה מדוע לא הוצגה מטעם הנתבעת הגרסה המקורית שפורסמה ביום 20.6.2022. מטעם הנתבעת נטען כי למעשה אי הצגת הגרסה של יום 20.6.2022 נובעת מטעות טכנית ולא מרצון להסתיר, אולם הקרדיט ניתן מלכתחילה.

ח. אל מול צילומי מסך קטועים שהוצגו מטעם התובע, די לבית המשפט בראיות שלפניו כדי לקבוע במאזן הסתברויות כי **ניתן לתובע קרדיט מלכתחילה** - שהרי לא הוצג טעם כלשהו לשינוי שיבוצע בעניין הקרדיט דווקא בין יום הפרסום המקורי (20.6.2022) לבין יום אחד לאחר מכן (21.6.2022 - הוכח שבאותו יום כבר ניתן קרדיט), טרם קבלת הפניה מטעם התובע.

ט. עוד יש להתייחס לנושא מרחק הקרדיט מההדבק.

מטעם התובע באה תלונה על ריחוק הקרדיט מהיצירה - שכן הקרדיט מופיע בסוף המלל הצמוד להדבק (מלל שהתארך מ-6 שורות ביום 21.6.2022 ל-7 שורות בהמשך). נטען כי ריחוק הקרדיט מהצילום אינו נאות. בנספח 9 לכתב התביעה הוצגו תדפיסים מעטים מהאתר אשר בהם הקרדיט מופיע בסמוך תחת צילום.

אין מקום לקבל את הטרוניה כמטה את הכף לטובת התובע. במאמרים המשלבים צילומים או איורים, מקובל כי תחת האיורים נוסף מלל שהוא נפרד מרצף המאמר. לעתים הכותב/עורך מסתפק בהצגת הדימוי החזותי, אולי בתוספת מילים אחדות (עמ' 46 לכתב התביעה: "קשרי סרט צהוב, צילום אורנה נאורי") ולעתים המלל - שהוא כאמור בא בזיקה ישירה לדימוי החזותי - ארוך יותר. הקרדיט ליוצר מופיע בסוף המלל - בין אם מדובר בשלוש מילים (כגון בדוגמה שהובאה מטעם התובע) ובין אם מדובר במספר משפטים - כפי שהיה במקרה דנן.

כללו של דבר, הקרדיט ניתן לתובע באופן נאות ומבלי שמרחקו מהיצירה הגרפית מעמעם/שולל את עצם עובדת מתן הקרדיט - מלכתחילה - באופן תקין ומקובל.

י. היבט נטען נוסף של הפגיעה בזכות המוסרית של התובע הוא הופעת שמה של צלמת אחרת על הצילום. מדובר בטקסט "**צילום: אורנה נאורי**" אשר הופיע במאונך באותיות לבנות זעירות (קטנות מאלה שהופיעו בכיתוב שתחת ההדבק) על רקע חולצתו הלבנה של התובע שהופיעה בצילום.

מדובר במופע של 'לבן על גבי כמעט-לבן', אשר קשה ביותר להבחין בו. התובע טרח וצירף הגדלה איכותית של התדפיס בנספח 2 לתצהיר העדות הראשית שלו - בכדי שניתן יהיה להבחין בטקסט האמור. מנגד, עיון בית המשפט בקרדיט השגוי בנספח 1 לתצהיר התובע (צילום מסך הטלפון הנייד - תוך שפריסתו על הדף היא בהגדלה לעומת גודלו של טלפון נייד) מאפשר רק בקושי להבחין בקרדיט השגוי. עיון במכתב ההתראה מטעם התובע (נספח 3 לתצהירו), גם בהגדלה, אינו מאפשר להבחין כלל בקרדיט השגוי.

הנתבעת טענה בחקירתה (עמ' 16, שורי 11-13) כי באתר מעלים דפים על יסוד תבניות קבועות ובטעות היצירה הגרפית הכוללת את חלק הצילום עלתה על תבנית של צלמת

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

הבית של האתר וכך נותר בתבנית קרדיט לאותה צלמת. הואיל ובפועל הקרדיט היה בצבע ילבוש על לבן, הוא לא אותר ולא הוסר טרם העלאת העמוד, אלא ביום 28.6.2022 אחר הצהריים מיד עם קבלת פניית התובע (סעיף 23 לתצהיר הנתבעת). גרסת הנתבעת לא נסתרה.

על יסוד העובדה המוכחת של מתן קרדיט הולם לתובע מלכתחילה ועל יסוד הקושי החזותי באיתור שמה של הצלמת האחרת (באותיות לבנות על גבי צילום חולצתו הלבנה של התובע), אני קובע כי הטקסט השגוי על חלק הצילום, כפי שפורסם על ידי הנתבעת, אינו מהווה פגיעה בזכותו המוסרית של התובע.

יא. נמצא אפוא כי הנתבעת עמדה בדרישת סעיף 46(1) לחוק: שמו של התובע נקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין.

יב. אין מחלוקת על כך שרק חלק מהצילום ("סלפי" שביצע התובע עם חבר כנסת) הוצג במסגרת הפרסום שבצעה הנתבעת - רק החלק בו נראה התובע עצמו. התובע נראה בבירור, ללא עיבוד או פגיעה בו.

התובע טען בכתב תביעתו כי מבחינתו בתמונות סלפי שהוא יוצר "קיים דבר מיוחד במינו... מדובר בתמונות מיוחדות מאוד" (סעיף 27). בתצהיר העדות הראשית של התובע לא נטען דבר לגבי אומנותו, סגולותיו כאומן, היותו יוצר או כיו"ב - ודומה כי לא בכדי. לתובע אין שם כאומן או כיוצר. לטענתו-שלו בסעיף 2 לתצהירו, "אני מצלם תמונות מקוריות" - הא ותו לא. אגב כך יצויין כי התובע ניסה לטעון בחקירתו הנגדית כי לצורך יצירת הצילום הוא כיוון את בהירות הצבעים של הצילום (בהירות אשר מלכתחילה נקבעת באופן אוטומטי על ידי המכשיר שבאמצעותו מבוצע הצילום), אולם סירב להדגים כיצד טענתו אפשרית ומבוצעת במכשיר הטלפון שלו, ולא שינה מעמדתו גם כאשר בית המשפט הבהיר לו כי מדובר באי שיתוף פעולה עם החקירה (עמ' 7, שורי 26 - עמ' 8, שורי 7). יש באמור כדי למזער עוד יותר את סגולות האומנותיות/יצירתיות אשר מבוקש לייחס לצילום מושא דיונו, כמו גם לסגולותיו של התובע כיוצר או אומן.

אין בפרסום בהדבק רק של חלק הצילום הכולל את תמונת התובע (ללא חבר הכנסת שעיימו הצטלם) משום פגם או סילוף של הצילום. דמותו של התובע ניטלה מתוך הצילום ללא כל עיבוד או שינוי, ואף מן החלק שניטל על ידי הנתבעת (ושולב בהדבק) ניתן ללמוד כי זהו חלק מתוך שלם גדול יותר - שכן ליד ידו נראית כתף האדם שעיימו הצטלם.

קיימת פסיקה יחידה, בדרג בית משפט שלום, ממנה הוסק כי "חיתוך יצירת צילום (כדי להכניס פרסומת מסחרית במקום החלק שנחתך) פגע בזכות המוסרית" (תמיר אפורי חוק זכות יוצרים (2012) 358). באותו עניין (ת"א (שלום ת"א) 43688/06 דוד רובינגר נ' וואלה! תקשורת בע"מ ואח' (5.2.2009)) נדון שימוש בצילום האלמותי של

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

הצנחנים בכותל שבוצע על ידי הצלם הידוע דוד רובינגר (חתן פרס ישראל לשנת תשנ"ז-1997). בסעיף 5 לפסק הדין שם תואר הטיפול שעבר הצילום:

התובע גורס כי הנתבעות עשו שימוש מבזה ומסלף בתמונה לצרכי פרסום באשר התמונה פורסמה ביום 23.1.06 על פני שני עמודים פנימיים בעיתון "The Marker" בו נראים הצנחנים בכותל, כאשר בחלקה העליון מופיע הכיתוב "דף הבית בידינו" ובשוליה שובצו שלוש משבצות המהוות פרסומת לחברת "וואלה! תקשורת בע"מ", כשבכל משבצת מופיע פירוט הנראה כדף מידע מן האינטרנט של חברה זו.

בסעיף 36 לפסק הדין שם קבע בית המשפט:

סיכומו של דבר, בנסיבות שצויינו לעיל בדבר התוספות שהוספו לתמונה, לאור דברי החוק והפסיקה דנן, וכן על יסוד חוות הדעת שהגיש התובע, יש לקבוע כי יצירת התובע שבענייננו, אכן סולפה, נעשתה בה פגימה ונגרמה לה הפחתת ערך, פעולות אשר פגעו בכבוד האמן אשר העניק לתמונה מפרי כישרונו את צביונה, ייחודה וחד פעמיותה.

דווקא מן הפסיקה דלעיל, על ייחודיותה ויחידאיותה - כאשר דובר בצלם עילי, בצילום נחצי ובהסתתרו למטרת פרסום מסחרי - יש להסיק כי נטילה הוגנת של חלק צילום העומד בפני עצמו אינה בהכרח בגדר גסם או סילוף של הצילום המקורי.

כפי שהוכח, התובע לא מכר מעולם צילום שביצע (עמ' 13, שור' 3-4) ואף לא הוצגה כל ראייה אחרת לכך שרכש לעצמו שם כלשהו כאומן ו/או יוצר או כיו"ב.

בנסיבות הותרת חלק הצילום במתכונתו המקורית בוודאי שאין בכך כדי לפגוע בכבודו או בשמו של התובע. הצגת חלק הצילום המקורי במסגרת ההדבק - והכל אף לשם הצגת מראהו, ללא ניצול לצורך מסחרי או כיו"ב - לא פגעה בכבודו של התובע או בשמו המקצועי הבלתי-קיים כצלם.

לפיכך גם לא מתממשת הדרישה לפי סעיף 246(2) סיפה לחוק - ההכרחית לשם קביעת פגיעה בזכותו המוסרית של התובע לפי סעיף 246(2) לחוק.

כללו של דבר, זכותו המוסרית של התובע לא הופרה.

8. הגנת שימוש הוגן למטרת ביקורת

הגנת השימוש ההוגן תידון להלן תחת ההנחה (שנדחתה לעיל) שהתובע הוא בעל זכות יוצרים בצילום.

א. בין היתר טענה הנתבעת כי היא זכאית להגנה על פי סעיף 19 לחוק משום שהיא השתמשה בצילום לשם ביקורת.

ב. על פי פשט הדברים, דומה כי ההגנה על פי סעיף 19(א) לחוק בעניין ביקורת מתייחסת לשימוש הוגן ביצירה לשם ביקורת עליה-עצמה, כיצירה, ולא לשם ביקורת על פעילותו הציבורית/פוליטית של היוצר (ראו גם: אפורי, בעמ' 202).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

ג. ברם, "ניתן במקרים מתאימים להחיל את היתר השימוש ההוגן לא רק במקרים שבהם הביקורת מכוונת ליצירה עצמה, אלא גם כאשר השימוש ביצירה נועד לשרת ביקורת על דעותיו של היוצר, או על פעולותיו, כפי שהן משתקפות ביצירה" (גרינמן, בעמ' 521).

עמדה זו מתבססת על עניין שמעון ביטון נ' ציון סולטן (ראשיתו: ת"א (שלום, ירושלים) 8397/98 בפני כב' השופט נעם סולברג (20.6.2000); סופו: רע"א 1108/02 בפני כב' השופטת דליה דורנר (25.7.2002)) בו הנתבע הביא מאמר מלא של התובע, כולל הפניה מלאה (כלשון הערכאה הדיונית בסעיף 14(א)): "שמו התנוסס לתפארה; מקום הפירסום הראשוני ומועדו - הודגשו", תוך שתכליתו היתה ביקורת פוליטית על המפרסם-התובע.

בית משפט השלום קבע אפוא כי בוצע טיפול הוגן ביצירתו של התובע ודחה את תביעתו. עמדה זו אושרה על ידי ערכאת הערעור (ע"א (י-ם) 1416/00 לא פורסם (31.12.2001)) וסוף דבר אושרה על ידי בית המשפט העליון, אשר לא מצא חידוש משפטי במחלוקת, תוך שראה בטיפול הוגן בפרסום למטרת ביקורת פוליטית בגדר מעשה מקובל ומותר.

את רוחב היריעה של המונח 'ביקורת' למד בזמנו בית משפט השלום מדברי בית המשפט העליון ב-רע"א 2687/92 **דוד גבע נ' חברת וולט דיסני**, פ"ד מח(1) 251, 274 - סעיף 38 (1993).

ד. אציין כי אם מקרא יוצא מידי פשוטו, אזי אין בלשון החוק כדי למנוע שימוש ביצירה של פלוני לשם ביקורת על אלמוני (תוך שהשימוש יִחֲסֶה תחת הגנת סעיף 19(א) לחוק). ואכמ"ל.

ה. בעדותה הבהירה הנתבעת כי חלק הצילום שפרסמה מביע, לשיטתה, באופן חזותי ולא מילולי תכונות אופי שליליות שונות שהיא מייחסת לתובע (עמ' 16, שור' 1-2; כך גם בסעיף 15 לתצהירה) - בזיקה לעמדותיו ופעילותו הפוליטיות.

כפי שלמדנו לעיל, תכלית של ביקורת פוליטית על היוצר היא בגדר ביקורת האמורה בסעיף 19(א) לחוק - והיא מותרת, ככל שהיא 'שימוש הוגן'.

ו. סעיף 19(ב) לחוק מונה, ברשימה לא סגורה ("בין השאר"), אמות מידה לשם אמדן הוגנות השימוש ביצירה. סעיף 19(ב)(3) קובע כי יישקל "היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה".

במקרה דנן, מדובר בצילום עצמי - "סלפי" - אשר מקורו במילה האנגלית Self. עוקצו של הצילום הוא בהימצאות המצלם בתוכו (במקרה דנן: עם אדם אחר), שכן בצילום אדם אחר די בטכניקה של צילום מסורתי (גם אם באמצעים עדכניים) שבו המצלם אינו מופיע בתוצר.

הנתבעת נטלה את עיקרו של הצילום - התובע - ושילבה אותו בהדבק שיצרה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

הנה כי כן, היצירה לא הועתקה בשלמותה, הואיל ודי בחלק שהועתק כדי לשקף את חלק היצירה אשר בו, לדעת המבקרת (הנתבעת), מבוטאים מאפייניו של מושא הביקורת. דומה הדבר לציטוט חלק ממאמר או הצגת חלק מיצירה קולנועית לשם הצגת מאפיינים אשר מובעת לגביהם ביקורת.

משלמדנו לעיל שביקורת פוליטית היא תכלית לגיטימית לצורך שימוש הוגן ביצירה, יש לומר בנסיבות דנן כי השימוש בחלק הצילום אשר בו מופיע התובע הוא בגדר שימוש הוגן המותר על פי סעיף 19 לחוק.

9. סייגים לתחולה לעניין פיצויים ללא הוכחת נזק - תחולת סעיף 56א לחוק

סעיף זה בא תחת ההנחות התיאורטיות (שאינן חלות במקרה זה) שהתובע אכן אווזו בידו זכות יוצרים, שנפגעה גם זכותו המוסרית בצילום ושעומדת לפני בית המשפט דרישת התובע לפסוק לטובתו פיצויים ללא הוכחת נזק.

אל מול הנחות דלעיל מונח סעיף 56א לחוק - כדלקמן.

א. עוד טרם הגשת כתב ההגנה בתיק הגישה הנתבעת בקשה לסילוק התביעה על הסף - על יסוד סעיף 56א לחוק אשר נושאו הוא "סייגים לתחולה לעניין פיצויים בלא הוכחת נזק".

החלטה מפורטת ניתנה בעניין זה ביום 29.3.2023, תוך שהבקשה נדחתה רק בשל אי הוכחת דרישת סעיף 56א(1) לחוק: חדילת המפר מההפרה "בתוך זמן סביר לאחר שקיבל הודעה מבעל הזכות או מי מטעמו בדבר ההפרה". מובהר כי לא נקבע שהחדילה בוצעה תוך זמן לא סביר, או שלא בוצעה חדילה, אלא שלא היו בידי בית המשפט בשלב המקדמי דאז ראיות סדורות וקבילות המאפשרות להכריע בעניין הזמן הסביר.

עוד מובהר כי כבר בשלב המקדמי קבע בית המשפט כי **התקיימו** יתר הדרישות לפי סעיף 56א(א) לחוק. קביעות אלה נותרו שרירות ותקפות גם בערבו של יום. נותר אפוא לבחון האם לאור מכלול הראיות שהוצגו בפני בית המשפט, עומדת הנתבעת בדרישות סעיף 56א(1) לחוק.

ב. העובדות באשר לחדילה הן אפוא אלה:

1. הפרסום בוצע ביום 20.6.2022 ונודע לתובע בו ביום.
2. התובע לא עשה דבר אל מול הנתבעת בעת שנודע לו השימוש בצילום.
3. מכתב התראה משפטי נשלח אל הנתבעת בדוא"ל ביום 26.6.2022 בשעה 23:46.
4. אין אסמכתה לגבי מועד פתיחת הודעת הדוא"ל בפועל אצל הנתבעת. לטענתה היה זה ביום 28.6.2022 אחר הצהריים (סעיף 23 לתצהירה).
5. הקרדיט השגוי הכמעט-בלתי-נראה הוסר על ידי הנתבעת מן הפרסום ביום 28.6.2022, מיד עם קבלת מכתב ב"כ התובע. ראייה בעניין זה מצויה בעמוד הראשון של נספח 4 לתצהיר הנתבעת: היסטוריית הפוסט מאתר Wix - ממנה

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

- עולה כי ביום 28.6.2022 בשעה 18:23 ביצעה הנתבעת (בציון שמה) פעולת עריכה שפורסמה (לא היתה פעולה כלשהי מאז יום 21.6.2022).
6. הצילום הוסר במלואו מההדבק (והוחלף בצילום אחר של התובע) ביום 30.6.2022. זו הפעולה הבאה המתועדת בנספח 4 האמור לתצהיר התובעת: עריכה ופרסום ביום 30.6.2022 בשעה 19:29.
- ג. יצויין כי התובע בחר לבצע/להציג צילומים של האתר ללא תיעוד של מועד הצפייה. זאת גם לאחר שהיה עם ליווי משפטי. הדבר נזקף לחובתו ומביא את בית המשפט לקבל את טענות הזמנים כפי שהובאו על ידי הנתבעת ולא נסרתו.
- ד. קיבוץ הזמנים מלמד אפוא כך:
1. התובע שהה ששה ימים מעת שגילה את הפגיעה הנטענת בו עד שמכתב התראה משפטי מטעמו שוגר לנתבעת.
 2. התובע בחר שלא לבצע כל פניה מיידית אל הנתבעת - פניה שלא היה בה כדי לפגוע בזכויותיו הנטענות, אלא בראש ובראשונה כדי להצילן בהקדם.
 3. מעת שפגשה את הפניה מטעם התובע, הנתבעת בצעה הסרה מיידית של הקרדיט השגוי והכמעט-בלתי-נראה מההדבק.
 3. תוך יומיים נוספים הוסר חלק הצילום מההדבק - וזאת על אף שנקבע לעיל שלא היה בהדבק משום הפרת זכותו המוסרית של התובע, ותוך שזכות היוצרים בצילום ממילא איננה שלו (כמפורט לעיל).
 - ה. הנה כי כן, החדילה בוצעה באופן מידי - ובוודאי שתוך זמן סביר מקבלת ההודעה מטעם התובע. אל מול ששה ימים שנדרשו לתובע כדי לעמוד על זכויותיו (גם אם בפסק דין זה נמצא כי כלל אינן קיימות), הסרת הקרדיט השגוי הכמעט-בלתי-נראה היתה מיידית וגם ההסרה המוחלטת של הצילום מההדבק (הסרה שלא נדרשה על פי דין) בוצעה תוך יומיים - שליש הזמן שנדרש לתובע להודיע לנתבעת כי לדידו פעלה שלא כדין בעניין השימוש בצילום.
 - ו. כעניין נלווה לנושא המועדים האמורים והשיהוי של התובע בפנייתו לנתבעת, יש להתייחס לנושא השיהוי של התובע בפנייתו לנתבעת.
- בדיון ההוכחות השיב התובע לתהיית בית המשפט מדוע לא שלח הודעת דוא"ל לנתבעת מיידית עם היוודע דבר ההפרה הנטענת של זכותו, באומרו: "אין לי מושג מה המייל שלה, אין לי מושג כל כך מי זו הנתבעת באופן אישי. אני רואה הפרה, יש לי עורך דין שעובד עם העמותה, זה התפקיד שלו ובשביל זה משלמים לו כסף." (עמ' 12, שור' 24-25).
- דא עקא, אל מול חוסר הידיעה הנטען של התובע, כאשר נשאל בשאלון מטעם הנתבעת כיצד הגיעה לידי או לידי בא כוחו כתובת הדוא"ל של הנתבעת (כתובת שהיא בעצם שם משפחה ולאחריו שם פרטי, בתוך שירות Gmail; שאלה 13), השיב בפשטות: "מופיע במרשתת" (עמודים 14 ו-17 לראיות הנתבעת מיום 6.3.2024).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

- אין במתואר כדי להגביר את מהימנותו של התובע.
- כללו של דבר, בהמשך להחלטה מיום 29.3.2023, נקבע כעת כי הנתבעת הסירה את המחדל תוך זמן סביר לאחר קבלת התראה מהתובע ולפיכך, בהצטרף לעמידה ביתר דרישות סעיף 56א(א) לחוק, אין במקרה זה זכות לפסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק.
- משמע, גם מהיבט זה בלבד אין לתובע זכות לפסיקת תשלום כלשהו לזכותו.
10. הסכום ההולם לפיצוי ללא הוכחת נזק בנסיבות בעניין
- נדון להלן בשאלת הפיצוי ההולם, בהתעלם מכל ממצאינו עד כה (אשר שוללים שלילה מוחלטת את זכות התביעה של התובע מכל היבטיה) ובהנחה שאכן הופרה זכות יוצרים של התובע עצמו בצילום ואף הופרה זכותו המוסרית.
- התובע הודיע מלכתחילה כי הוא תובע פיצוי ללא הוכחת נזק, בהתאם לסעיף 56 לחוק. נדון אפוא בהיבטים הרלבנטיים לשם כימות הפיצוי.
- א. במכתב ההתראה המשפטי שנשלח מטעם התובע, נדרש פיצוי ללא הוכחת נזק בסך 50,000 ₪. ברם, משהוגשה התביעה, זו הועמדה על סך של 100,000 ₪ - סכום הפיצוי המרבי שנקבע בסעיף 56א(א) לחוק. למותר לציין כי עצם קביעת רף פיצוי עליון איננה בגדר אמדן מקדמי של כל הפרה נטענת כשווה לסכום המרבי, ואף לא כהמלצה של המחוקק על שיעור הסכומים שיש לתבוע.
- ב. השיקול לפי סעיף 56(ב)(1) לחוק הוא היקף ההפרה.
- במקרה זה הופץ המאמר של הנתבעת לכשלוש מאות נמענים. לא ברור אם מן דהוא נכנס למאמר באתר ובכל מקרה לא בוצע כל בירור עובדתי בנושא מטעם התובע, ולא נטענה כל טענה סדורה בעניין מטעם הנתבעת.
- ג. השיקול לפי סעיף 56(ב)(2) לחוק הוא משך הזמן שבו בוצעה ההפרה.
- הקרדיט השגוי הכמעט-בלתי-נראה תוקן בחלוף 8 ימים - מיידית עם קבלת הפנייה מטעם התובע. החלפת הצילום במלואו בוצעה בחלוף יומיים מקבלת הפניה.
- ד. השיקול לפי סעיף 56(ב)(3) לחוק הוא חומרת ההפרה.
- הנתבעת השתמשה בחלק מהצילום, מבלי לפגוע בדמותו של התובע בו, כך שההפרה איננה חמורה. בוודאי שנושא הזכות המוסרית איננו חמור, משום שהקרדיט השגוי היה כמעט בלתי ניכר, בעוד שניתן קרדיט מודפס ונאות בכיתוב תחת ההדבק.
- ה. השיקול לפי סעיף 56(ב)(4) לחוק הוא הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט.
- ברי כי בפועל לא נגרם לתובע כל נזק - לא לשמו הטוב (כמי שממילא אינו אהוד על קוראי המאמר של הנתבעת) ולא כיוצר/צלם (שהרי לא הוכח קיומם של מוניטין כלשהם לתובע בתחום זה).
- ו. השיקול לפי סעיף 56(ב)(5) לחוק הוא הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

לנתבעת לא צמח כל רווח מהאירוע. ממילא כדי לסיים את הפרשה מכל היבט היא נטלה צילום אחר של התובע ושילבה אותו בהדבק באותו אופן, מבלי שיצירתה-שלה (ההדבק וכן המאמר בכללותו) נמצאו נפסדים כתוצאה מכך.

ז. השיקול לפי סעיף 56(ב)(6) לחוק הוא מאפייני פעילותו של הנתבע. הנתבעת היא פעילה פוליטית/חברתית.

אין לנתבעת רווח עסקי כתוצאה מפרסום הצילום.

אף אין להסיק זיקה ממשית בין העובדה שבאתר יש הפניה לתרומה לארגון לבין הימצאותו של צילום כזה או אחר בתוך אחד ממאמרי הדעה שבו.

ח. השיקול לפי סעיף 56(ב)(7) לחוק הוא טיב היחסים שבין הנתבע לתובע. דומה כי השיקול האמור מכוון ליחסים עסקיים שבין הצדדים (אפורי, בעמ' 450). במקרה דנן היחסים בין הצדדים הם עימות על רקע פוליטי-אידיאולוגי. אין זיקה בין ההפרה לבין העימות האמור.

ט. השיקול לפי סעיף 56(ב)(8) לחוק הוא תום לבו של הנתבע. בתחילת חקירתה הנגדית של הנתבעת, היא אישרה כי היא "מבינה בזכויות יוצרים" (עמ' 13, שורי' 19). משכך נשלל תום לבו של הנתבעת.

י. בשורה התחתונה, מדובר בהפרה מינורית ביותר של זכות יוצרים וזכות מוסרית של התובע. הצילום חסר ערך כלכלי לתובע ואף חסר ערך כלכלי לנתבעת (אשר לאור פנייתו של התובע החליפה אותו באחר).

הסכומים אשר נפסקים בבתי המשפט במקרים מעין אלה הם בתחום הנמוך של המספרים בני ארבע הספרות. לעתים נפסקים 1,000 ₪ ובמקרים אחרים מגיעות ההכרעות כדי 4,000 או 5,000 ₪. כל הסכומים מצויים במתחם הנמוך של סמכותו העניינית של בית המשפט לתביעות קטנות (סעיף 60(א)(1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984).

אלא שהתובע בחר להגיש תביעה בסכום מרבי, אף לא בדיון מהיר (החל בתביעות שסכומן אינו עולה על 75,000 ₪ - תקנה 78(א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018).

פרקטיקה זו מונעת הגעה לעמק שווה (ולו לשם חסכון בעלויות הדיינות).

כך נגרר לו נתבע, אשר ייתכן שהוא חב מספר אלפי שקלים לתובע, להתמודד מול תביעת עתק (ביחס לחבות) - עד שבערבו של יום נדחית תביעה ע"ס 95,000 ₪ שהוגשה נגדו (גם בהנחה שחוייב ב-5,000 ₪ לטובת התובע). בהתאם לפריט 1(א)(2) לתוספת הראשונה לכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000, שכר הטרחה המינימלי המומלץ עבור ייצוג בעל דין בתביעה על סך 95,000 ₪ הוא 11,115 ₪ - הרבה מעבר לסכום זכיה של 5,000 ₪, ואף אם נוסף לו שכ"ט עו"ד בשיעור המינימלי המומלץ (883 ₪).

משמע, הגשת תביעה מופרזת, המנותקת מהיקף הזכייה הרלבנטי (במקרה דנן: לפחות פי 20), מבטיחה כי הזכות של התובע (גם אם היא קיימת) תיבלע בתוך שכ"ט עו"ד שיחוב התובע כלפי הנתבע בגין חלק התביעה שנדחה (השוו: ת"א (שלום י-ם) 44800-01-21 **תהילה בטיטו נ' טאליה שוז** (19.7.2023)).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17639-07-22 גליק נ' בר

במקרה דנן, גם אם היו מתקבלות טענותיו היסודיות של התובע לגבי אחיזתו בזכות יוצרים והפרתה וכן לגבי הפרת זכותו המוסרית, עדיין זכותה היתה נבלעת בחובו בשכ"ט עו"ד (ולו אף אם היה נפסק שכ"ט עו"ד מינימלי בלבד).

11. סיכום

- א. זכות היוצרים בצילום - איננה של התובע.
- ב. זכותו המוסרית של התובע לא הופרה: קרדיט נאות ניתן מלכתחילה; קרדיט שגוי היה כמעט-בלתי-קריא והוסר מיידית עם דרישה; לא היתה פגיעה בכבודו או בשמו של התובע.
- ג. חלה הגנת שימוש הוגן למטרת ביקורת לפי סעיף 19 לחוק.
- ד. חל במלואו הסייג שבסעיף 56א בעניין פיצויים ללא הוכחת נזק.
- ה. גם אם כל האמור לא היה חל ורלבנטי אזי הפיצוי ההולם בנסיבות המקרה הוא כ- 2,500 ₪ לכל היותר.

12. הוצאות משפט

עסקינן בתביעה לקויה לכל אורכה ומופרזת ביותר בסכומה. תביעה אשר מקומה היה להתברר לכל היותר בבית משפט לתביעות קטנות, בסכום נמוך ובהיקף זמן ומשאבים המתאימים לה, הוצגה בפני בית המשפט כתביעה נכבדה שאף אין מקום לבררה בדיון מהיר - לשווא. משנדחת התביעה במלואה, לאחר הליך מלא, תוך שלא היה לנתבעת ולבאת כוחה המלומדת מנוס מעיון מדוקדק במלוא הדינים הרלבנטיים ומסכת הראיות לשם הוכחת הקשיים המרובים שבתביעה, ותוך התחשבות בהטלת אימה על הנתבעת באמצעות דרישת סכום גבוה ובלתי רלבנטי, יישא התובע בשכ"ט עו"ד כמקובל בשוק האזרחי בתביעות כספיות (20% בתוספת מע"מ) וכן בהוצאות אישיות לנתבעת (בשל מכלול הטירדה של התייצבות לדיוני בית המשפט והן בכל הכרוך בהתארגנות להגנה, לגיבוש ראיות ולעריכת כתבי טענות ותצהירים).

התוצאה

התביעה נדחת.

התובע יישא בהוצאות אישיות של הנתבעת בסך של 4,000 ₪ וכן בשכ"ט עו"ד בא כח הנתבעת בסך 23,400 ₪.

ניתן היום, ד' ניסן תשפ"ד, 12 אפריל 2024, בהעדר הצדדים.

דניאל מרדכי דמביץ, שופט